

alle illegale werkers in het Zuiden spreken. Kuiper meende voorts, 'dat de naam 'Bond Nederland' inhoudt een te veel omvattend begrip en dat Limburg de aanduiding 'Comité van Illegale Werkers' als de meest geschikte acht. Limburg beschouwt de naam 'illegale werker' als een eretitel en dit wordt door ons volk ook als zodanig gevoeld.'

Hoe uit de impasse te komen? De commissie voor het beginsel-program werd nieuw samengesteld, Kuiper kreeg er zitting in.

Na drie weken was men het binnen de commissie eens geworden. Gelderblom en Voorwinde waren inmiddels uit Londen teruggekeerd (hun besprekingen aldaar zullen wij in hoofdstuk 14 behandelen), onder meer met de mededeling dat de koningin wenste dat er een bond van illegale werkers zou komen die zich 'Gemeenschap Nederland' zou noemen. Op een tweede bijeenkomst van afgevaardigden van illegale werkers uit verschillende plaatsen en streken die op 22 november plaatsvond, weer te Eindhoven (nu waren ook Helmond, het Land van Maas en Waal, Breda en Bergen op Zoom vertegenwoordigd), werd een compromis goedgekeurd: de organisatie zou zich aanduiden als de 'Gemeenschap Oud-Illegale Werkers Nederland', oftewel de GOIWN. Lid konden worden 'allen die om principiële redenen gedurende de bezetting actief hebben deelgenomen aan het verzet tegen de door de bezetter uitgeoefende rechtsverkrachting en dwingelandij', en als grondslag voor het politiek program werd aanvaard: 'Een vernieuwing van het gehele Nederlandse volk in dankbaarheid en trouw aan Oranje, uitgaande van de eis van een gezonde volksinvloed en op de basis van de normen van Waarheid, Gerechtigheid en Naastenliefde, zoals deze ook in andere dan christelijke overtuigingen worden aanvaard.'¹

Deze formulering maakte het voor communisten onmogelijk, zich bij de GOIWN aan te sluiten; trouwens, ook anderen hadden bezwaren. 'Gezonde volksinvloed' moest men aldus interpreteren dat het volk minder invloed zou krijgen op de besluitvorming van de gemeentebesturen, de provinciale besturen en de regering dan vóór de bezetting. 'Waarheid, Gerechtigheid en Naastenliefde' klonk fraai, maar hoe moesten die normen in de maatschappelijke praktijk worden toegepast? Als een politieke partij wilde de GOIWN niet optreden (haar voormannen hadden geen duidelijke binding met bepaalde volksgroepen²) en dat

¹ Notulen van de oprichtingsvergadering van de GOIWN, 22 nov. 1944 (a.v.).

² G. B. Freeman, de vertegenwoordiger van het Studentenverzet, legde aan de vergadering van de Bond Nederland welke op 11 november werd gehouden, een stuk voor met 'bezwaren tegen het feit dat de huidige vergadering voornamelijk zou